

3.3 VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ A JEHO ZOBRAZENÍ V ÚČETNICTVÍ

Obsah

3.3 VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ A JEHO ZOBRAZENÍ V ÚČETNICTVÍ	1
SHRNUTÍ	5
LITERATURA	5

Ve skupině 43 – Výsledek hospodaření eviduje účetní jednotka výsledek hospodaření za poslední ukončené účetní období, který je nezbytné nejpozději do konce roku rozdělit a dále se v této skupině evidují vyplacené zálohy na podíly na zisku.

43 – Výsledek hospodaření

431 – Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení

432 – Zálohy na podíly na zisku

431 – Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení

Výsledek hospodaření, kterého bylo dosaženo za bezprostředně předcházející účetní období, se stává stavem na účtu 431 k počátku následujícího účetního období. Představuje buď čistý disponibilní zisk, který již byl zdaněn nebo se jedná o ztrátu. Jedná se o interní zdroj financování, který byl vytvořen vlastní činností podniku. O rozdělení zisku či úhradě ztráty rozhoduje valná hromada. Do doby, než se bude konat valná hromada, eviduje se daný výsledek hospodaření na účtu 431 – Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení. Zisk je uveden na straně Dal, ztráta na straně Má dáti tohoto účtu.

Tento účet musí mít na konci účetního období konečný stav roven nule! Tj. je potřeba kompletně rozdělit zisk či vypořádat ztrátu. Na základě rozhodnutí valné hromady se zisk používá na:

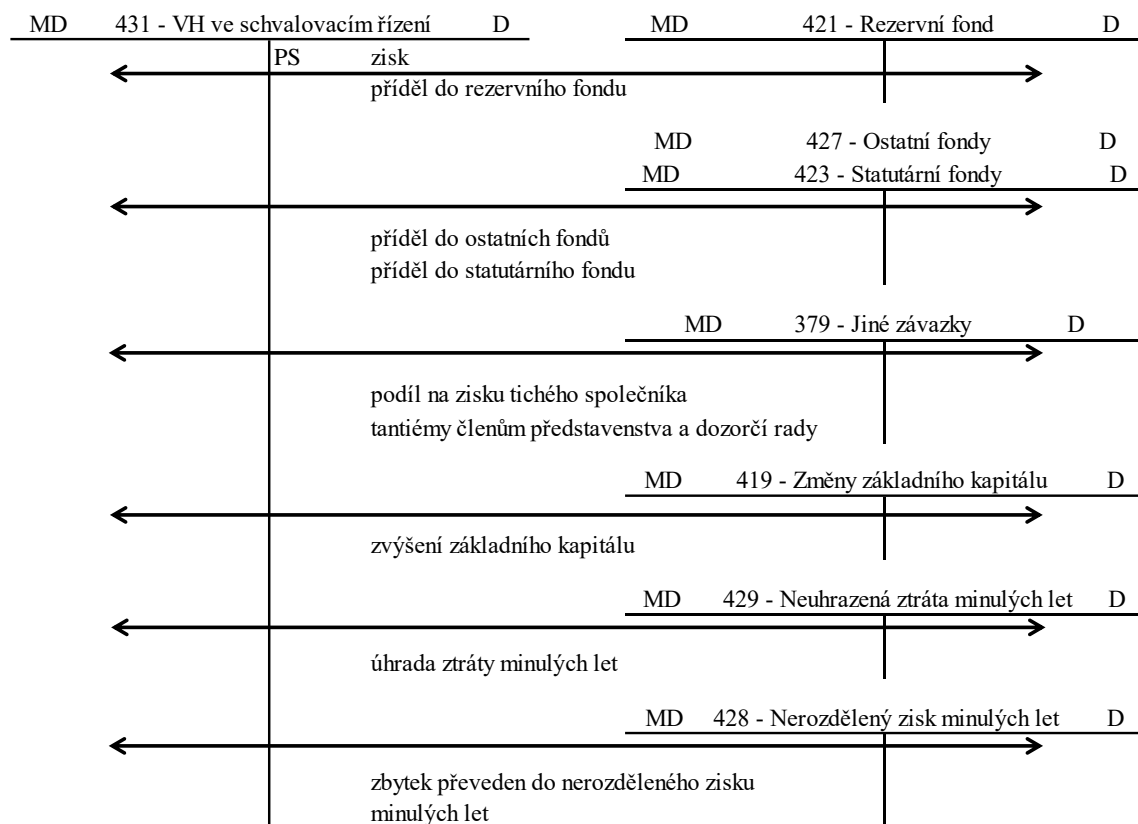
- tvorbu fondů ze zisku (rezervní fond, statuární fondy, ostatní fondy),
- zvýšení základního kapitálu,
- úhradu ztráty z minulých účetních období,
- výplatu dividend akcionářům či podílu na zisku společníkům (u FO srážková daň 15%, u PO obvykle osvobozeno od daně z příjmů),
- převod do nerozděleného zisku minulých let.

Pořadí rozdělení zisku, popřípadě způsob úhrady ztráty, u účetních jednotek, které nejsou individuálními podnikateli, stanoví:

- obecně závazný právní předpis,
- společenská smlouva,
- stanovy obchodní společnosti nebo družstva,
- rozhodnutí valné hromady.

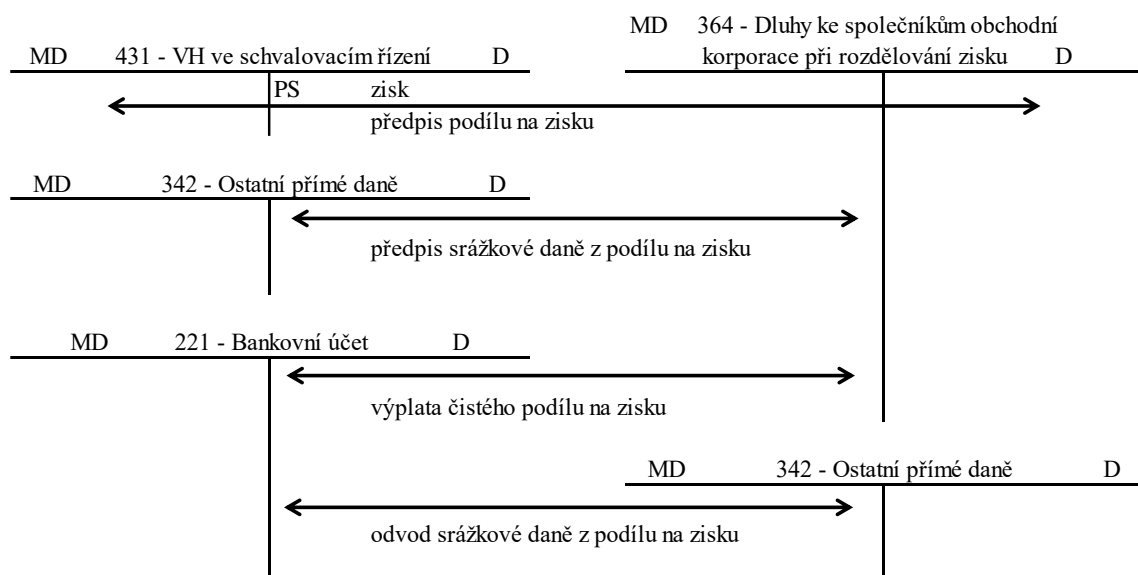

Podíly na zisku nesmí být vyplaceny, pokud jsou náklady na vývoj vykazovány v aktivech rozvahy. Toto neplatí, jestliže disponibilní zdroje (zisk běžného roku a zisk minulých let) jsou nejméně rovny neodepsané části nákladů na vývoj. Účetní zachycení transakcí souvisejících s rozdělením zisku je znázorněno na obrázcích 1 a 2.

Obrázek 1 Účetní operace související s rozdělením zisku

Zdroj: Vlastní zpracování.

Obrázek 1 Předpis a výplata podílů na zisku

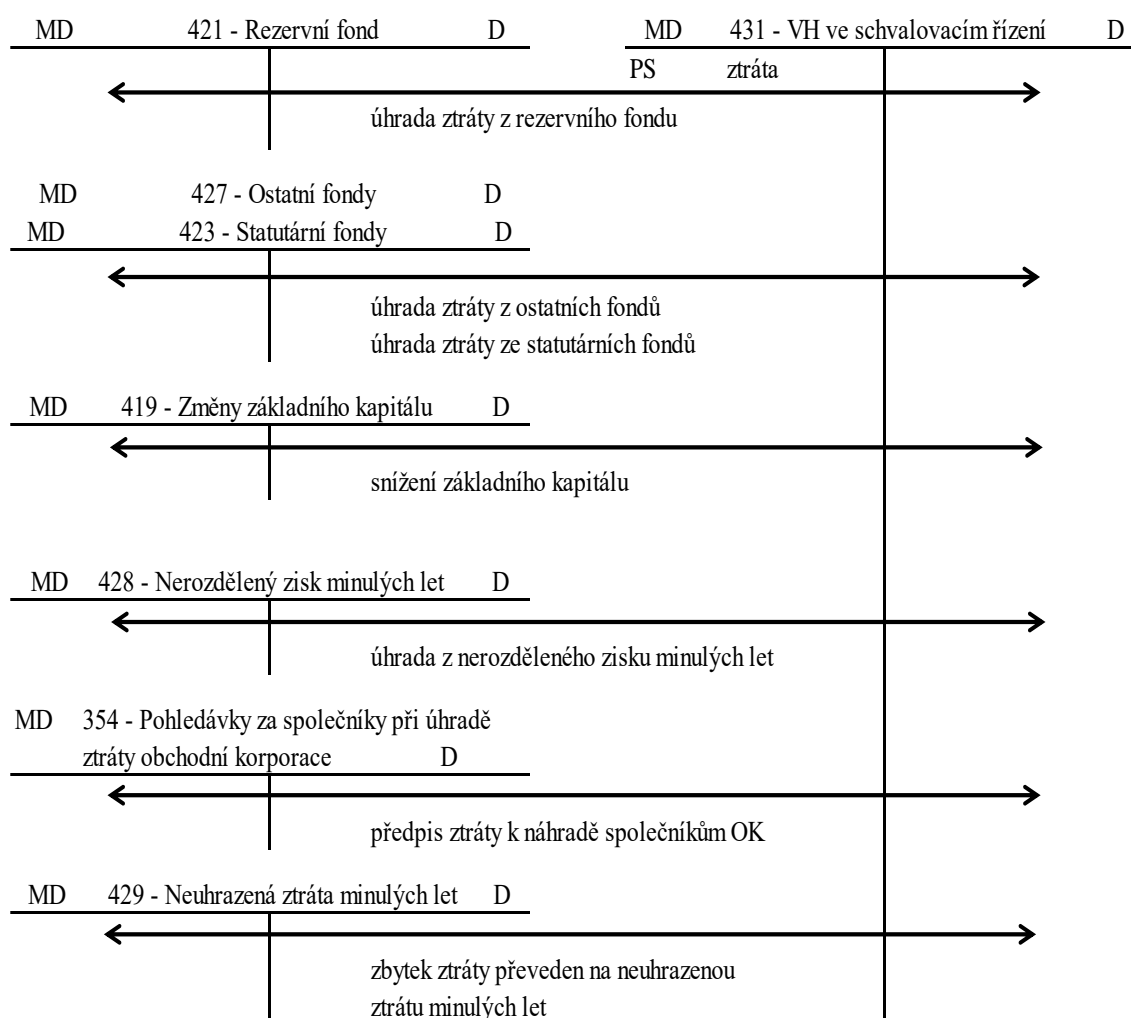
Zdroj: Vlastní zpracování.

Na základě rozhodnutí valné hromady se ztráta hradí:

- z vytvořených fondů ze zisku (rezervní fond, statutuární fondy, ostatní fondy),
- snížením základního kapitálu,
- snížením nerozděleného zisku z minulých účetních období,
- předpisem úhrady ztráty společníkům pouze u společnosti s ručením omezeným, veřejné obchodní společnosti či komanditní společnosti, pokud je tato možnost uvedena ve společenské smlouvě. Předpis ztráty akcionářům v akciové společnosti není možný!
- převod na neuhrazenou ztrátu minulých let.

Účetní zachycení transakcí souvisejících s úhradou ztráty je znázorněno na obrázku 3.

Obrázek 3 Účetní operace související s vypořádáním ztráty

Zdroj: Vlastní zpracování.

432 – Zálohy na podíly na zisku

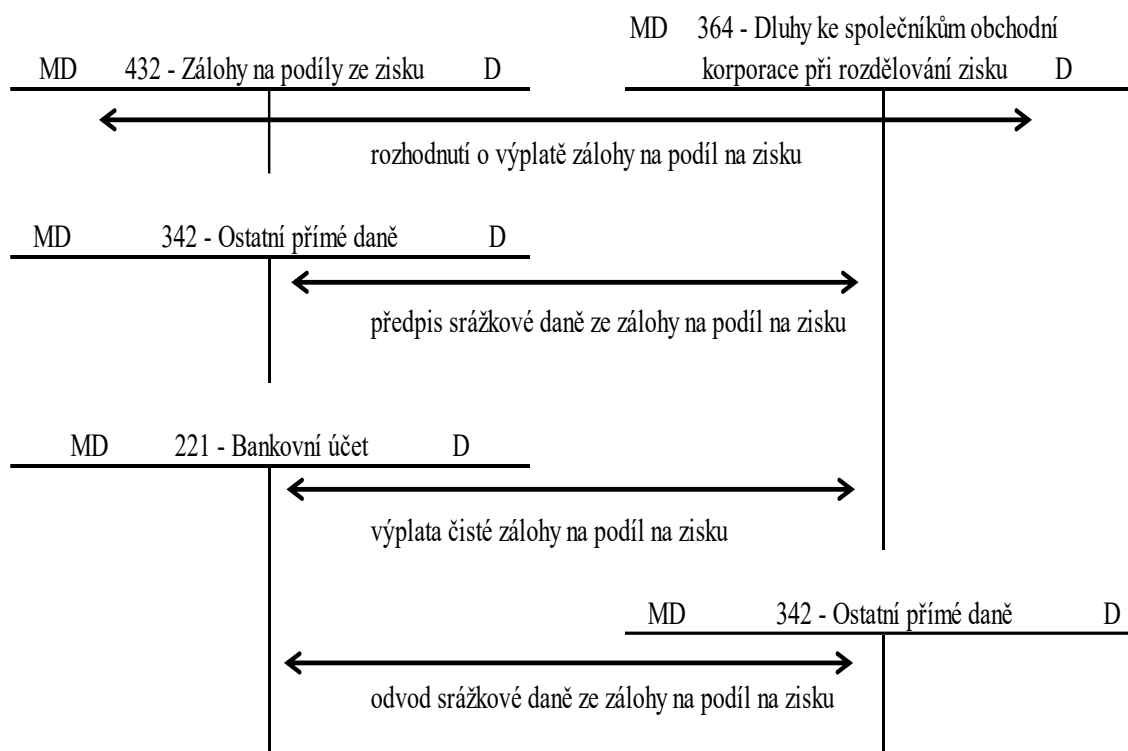

Jedná se o pasivní rozvahový účet. Uvádí se ve vlastním kapitálu se znaménkem mínus, neboť snižuje hodnotu vlastního kapitálu. Používá se pro zúčtování záloh na podíl na zisku. Tuto problematiku upravuje zákon o obchodních korporacích, který specifikuje jednoznačná pravidla, za kterých je možné předem vyplatit podíly společníkům na zisku. Mezi ně patří zejména to, že účetní jednotka má dostatek peněžních prostředků na rozdělení zisku, nesmí výplatou zálohy přivodit úpadek apod. (viz tabulka 1). Pokud by záloha na podíly na zisku byla vyšší, než kolik ve skutečnosti bude činit, musí společníci daný rozdíl vrátit zpět účetní jednotce. Z tohoto důvodu je důležité upozornit, že zálohy na podíly na zisku musí být stanoveny tak, aby byla omezena například sezonní periodicitou hospodaření účetní jednotky apod. Účetní zachycení transakcí souvisejících se zálohami na podíly na zisku je znázorněno na obrázcích 4 a 5.

Tabulka 1 výše zálohy na podíly na zisku

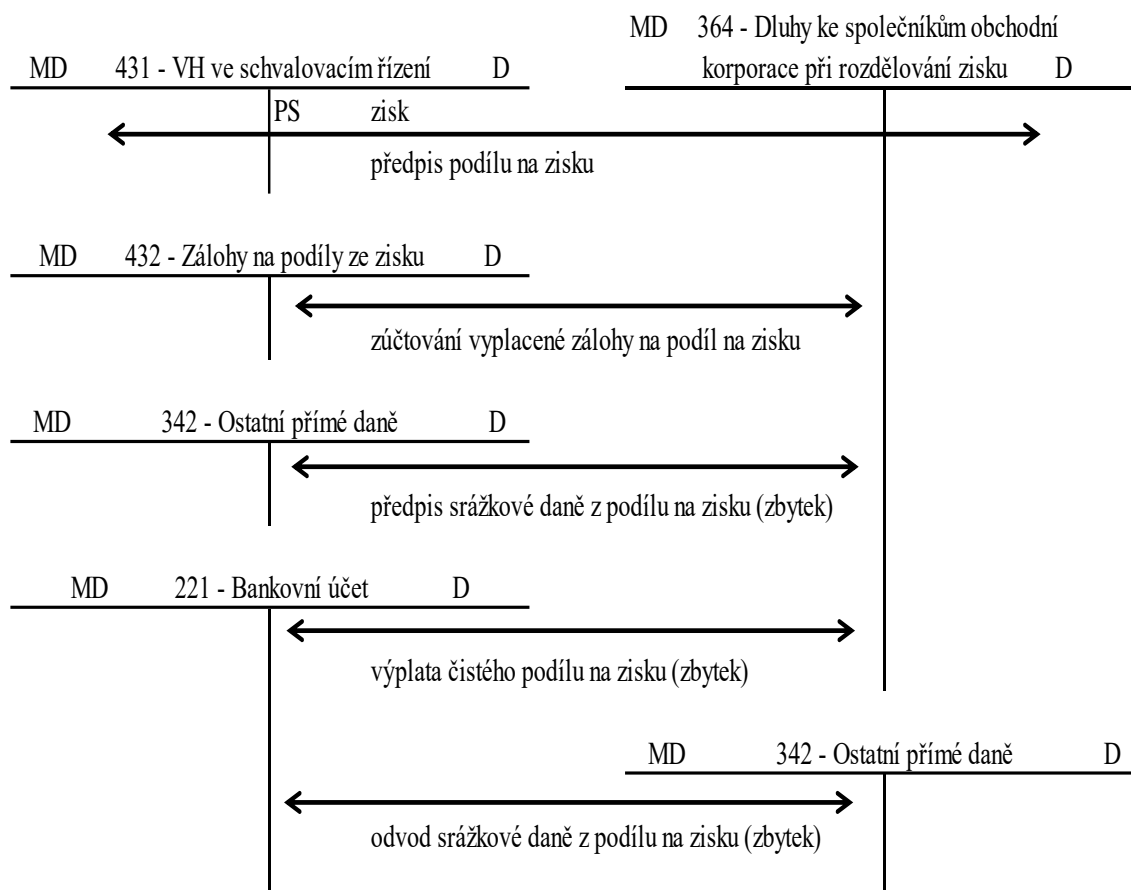
Výsledek hospodaření běžného účetního období	+
Nerozdělený zisk minulých let	+
Ostatní fondy ze zisku (mimo rezervních)	+
Neuhrazená ztráta minulých let	-
Povinný příděl do rezervního fondu (existuje-li)	-
Maximální možná výše zálohy na podíl na zisku	=

Zdroj: Vlastní zpracování.

Obrázek 4 Zálohy na podíly na zisku - poskytnutí

Zdroj: Vlastní zpracování.

Obrázek 5 Zálohy na podíly na zisku - vypořádání

Zdroj: Vlastní zpracování.

SHRNUTÍ

Ve skupině 43 – Výsledek hospodaření eviduje účetní jednotka výsledek hospodaření za právě skončené účetní období, které je nezbytné rozdělit a dále eviduje vyplacené zálohy na podíly na zisku. Výsledek hospodaření v právě skončeném účetním období představuje buď čistý disponibilní zisk, který již byl zdaněn, nebo se jedná o ztrátu. O rozdělení zisku či úhradě ztráty rozhoduje valná hromada. Do doby, než se bude konat valná hromada, eviduje se daný výsledek hospodaření na účtu 431 – Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení. Zisk je uveden na straně Dal, ztráta na straně Má dáti tohoto účtu.

LITERATURA

HASPROVÁ, Olga a Zdeněk BRABEC. *Základy účetnictví podnikatelských subjektů*. Vydání 2. aktualizované. Liberec: Technická univerzita v Liberci, Ekonomická fakulta, Katedra financí a účetnictví, 2019. ISBN 978-80-7494-490-1.

